

Ris je ogrožen

Ogrožata ga nezakonit lov ter gradnja novih cest, železnic in naselij na območju, kjer ris živi. Zato smo ga zavarovali. Kot plenilec ima zelo pomembno vlogo v naravi, imenujemo ga ključna vrsta.

Z varovanjem risa in območja, kjer živi, ohranjamo tudi druge živali.

Ris je zavarovana žival, zato ga je prepovedano poškodovati, vznemirjati, loviti, zastrupiti, usmrčiti ali si ga prilastiti.

Ali ste vedeli, da:

ris ni nevaren človeku

je bila ponovna naselitev risov v Sloveniji leta 1973 ena najuspešnejših v Evropi

je bil ris v Sloveniji prvič delno zavarovan leta 1976, popolnoma zavarovan pa je od leta 1993

biologi za proučevanje življenjskih navad risa uporabljajo posebno ovratnico z oddajnikom, ki jo namestijo na ujeta žival in nato s pomočjo signala iz sprejemnika ugotavljajo, kje se žival nahaja

Kateri so slovenski, evropski in mednarodni predpisi, ki varujejo risa?

- Zakon o ohranjanju narave
- Direktiva o habitatih (EU)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000)
- Uredba o ekološko pomembnih območjih
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam
- Bernska konvencija
- Konvencija CITES
- Uredba Sveta 338/97 (EU)
- Konvencija o biološki raznovrstnosti
- Alpska konvencija

Kje lahko izvem več o varovanju risa v Sloveniji?

Ministrstvo za okolje in prostor
Agencija RS za okolje
Tel.: (01) 478 40 00
Fax.: (01) 478 40 52
E-pošta: gp.arso@gov.si
<http://www.arso.gov.si/>
<http://www.mop.gov.si/>

Izdala: Agencija Republike Slovenije za okolje; Uredili: Mateja Blažič, Urška Mavri, Andrej Arih;
Produkcija: ARGOS; Besedilo: Mateja Blažič; Risbe: Marjan Vaupotič; Oblikovanje: Ivana Kadivec;
Repro: Scanart; Tisk: G-offset, november 2006

Ris (*Lynx lynx*)

**Ohranimo velike zveri
v naših gozdovih**

vrsta: ris (*Lynx lynx*)
družina: mačke (Felidae)
red: zveri (Carnivora)
razred: sesalci (Mammalia)
kraljestvo: živali (Animalia)

O risu

Je največja evropska mačka. Samci so večji in močnejši od samic, tehtajo pa do 30 kg. Noge ima dolge, daljše zadnje mu omogočajo močan odziv. Ris pri hoji stopa le po prstih. Kremplji so ostri in močni ter skriti v šapi. Spoznamo ga po rdečkasto sivem kožuhu, pokritem s pegami, čopu dlak na koncu uhljev in kratkem repu s črno konico. Zelo dobro vidi in sliši. Ris živi na določenem območju, ki ga imenujemo domači okoliš. Le-ta je velik od 100 km² do 1800 km². Po ocenah strokovnjakov v Sloveniji živi približno 50 risov.

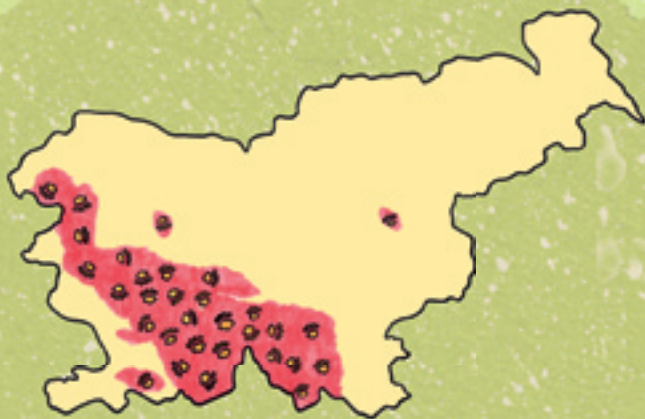
S čim se hrani?

Ris je plenilec, ki lovi iz zasede. Njegov plen so predvsem srne, gamsi, mufloni in jeleni. K ostankom uplenjene živali se vrača več dni. Dnevno potrebuje 2 kilograma mesa.

Kje živi?

Ris je nekoč naseljeval severni in osrednji del Evrope in Azije, danes pa ga marsikje v Evropi ni več. V začetku 20. stoletja je bil tudi v Sloveniji iztrebljen, zato so lovci leta 1973 v gozdove Kočevskega Roga izpustili šest risov iz Slovaške. Njihovi potomci so se razširili proti severu do Alp in proti jugu do Hrvaške in Bosne.

Od mladiča do odrasle živali

Razen v času parjenja je ris samotar. Pari se med februarjem in marcem. Samica po dveh mesecih v skalni votlini ali rovu skoti dva do tri mladiče. Ob nevarnosti mladiče prenese drugam, podobno kot domača mačka. Mladiči so po desetih mesecih sposobni samostojnega življenja. Ris spolno dozori pri dveh letih. Njegova življenjska doba je 16 do 18 let.